

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Polityka ochrony środowiska		7.2.0579	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Chemii Morza i Ochrony Środowiska Morskiego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Chemii	Ochrona środowiska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Marta Staniszewska; dr hab. Dorota Pyć, profesor uczelni; prof. UG, dr hab. Magdalena Beldowska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Wykład		zajęcia - 45 godz.	
Sposób realizacji zajęć		konsultacje - 6 godz.	
zajęcia w sali dydaktycznej		praca własna studenta - 49 godz.	
Liczba godzin		RAZEM: 100 godz. - 4 pkt. ECTS	
Wykład: 45 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		zaliczenie pisemne, test z pytaniami otwartymi	
		Podstawowe kryteria oceny	
		<ul style="list-style-type: none"> Wykład - warunkiem pozytywnej oceny jest uzyskanie min. 51% możliwych do uzyskania punktów z zaliczenia obejmującego zakres materiału realizowanego podczas wykładów - negatywna ocena może być poprawiana na podstawie dodatkowego zaliczenia z materiału realizowanego podczas wykładów 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			
<p>Wykładowca ocenia poprawność odpowiedzi na pytania (zaliczenie pisemne) odnoszące się do materiału realizowanego podczas wykładów. Na zaliczeniu student: a) potrafi zdefiniować zagadnienie polityki w ochronie środowiska, b) rozumie potrzebę kreowania polityki ochrony środowiska w skali regionalnej, krajowej i globalnej, c) potrafi korzystać z dokumentów prawnych w ochronie środowiska, d) klasyfikuje substancje niebezpieczne, najbardziej zagrażające jakości środowiska na lądzie i morzu, e) zna zagrożenia powodowane przez substancje niebezpieczne i instrumenty prawne im zapobiegające zwłaszcza w środowisku wodnym, głównie morskim</p> <p>Weryfikacja studenta pod względem efektów korzystania z literatury światowej i dostrzegania możliwości dalszego rozwoju z przedmiotowego zagadnienia. (K_OŚII_W06, K_OŚII_W07, K_OŚII_U09, K_OŚII_K08)</p>			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
Biologia, Chemia ogólna			

B. Wymagania wstępne

Znajomość właściwości fizykochemicznych związków chemicznych wpływających na jakość środowiska

Cele kształcenia

Zaznajomienie studentów z potrzebą kreowania polityki ochrony środowiska w skali regionalnej, krajowej i globalnej
Wdrożenie umiejętności w korzystaniu z dokumentów prawnych w ochronie środowiska dot. kontroli substancji niebezpiecznych na lądzie i morzu
Poznanie specyfiki zagrożeń i ochrony środowiska morskiego przed substancjami niebezpiecznymi
Zdobycie umiejętności klasyfikacji substancji niebezpiecznych najbardziej zagrażających jakości środowiska na lądzie i morzu

Treści programowe

1. Ogólne pojęcia i zakres polityki ochrony środowiska
Zasady i ramy prawne polityki ochrony środowiska.
Współpraca międzynarodowa w zakresie ochrony środowiska.
Zrównoważony rozwój w polityce ochrony środowiska.
Polityka Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska.
Prawo i polityka w ochronie środowiska morskiego.
Rola państwa i instytucji w realizacji polityki ochrony środowiska.
Udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji dotyczących środowiska.

2. Substancje niebezpieczne w ochronie środowiska
Kryteria warunkujące wybór związku chemicznego do monitoringu i listy substancji niebezpiecznych tj.: Trwałe Zanieczyszczenia Organiczne, Związki Endokrynnie Aktywne. Toksyczne metale.
Problemy zagrożenia substancjami niebezpiecznymi w skali regionu i świata, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska morskiego.
Instrumenty prawne krajowe, międzynarodowe i europejskie pozwalające na kontrolę substancji niebezpiecznych na etapie ich produkcji, użytkowania, odpadów i wpływu na środowisko na lądzie i morzu m.in. Konwencja Sztokholmska, Konwencja Bazylejska, Konwencja Rotterdamska, Konwencja z Minamata, protokół z Aarhus, Konwencja Oslo-Paryż o Ochronie Wód Morza Północnego, Konwencja o Ochronie Środowiska Morskiego Obszaru Morza Bałtyckiego, Konwencja w Sprawie Kontroli Szkodliwych Systemów Przeciwpornostowych na Statkach, Konwencja o Kontroli i Postępowaniu ze Statkowymi Wodami Balastowymi i Osadami, Rozporządzenie CLP, REACH, IED, IPPC, WFD-Ramowa Dyrektywa Wodna, MSFD-Dyrektywa Ramowa w Sprawie Strategii Morskiej.
Zapobieganie zagrożeniom środowiska przez substancje niebezpieczne. Normy jakości w różnych elementach środowiska. Krajowe i międzynarodowe instytucje środowiskowe.
Specyfika ochrony środowiska morskiego (IMO, OSPAR, HELCOM). Oceny oddziaływania na środowisko na przykładzie inwestycji w morzu. Urobek czerpalny jako odpad niebezpieczny.

Wykaz literatury

Literatura podstawowa:

Korzeniowski P., Bezpieczeństwo ekologiczne jako instytucja prawna ochrony środowiska, Łódź 2012,
<http://dspace.uni.lodz.pl:8080/xmlui/bitstream/handle/11089/15152/korzeniowski.bezpiecze%C5%84stwo.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
J. Ciechanowicz-McLean, Prawo ochrony i zarządzania środowiskiem, Warszawa 2018
J. Ciechanowicz-McLean, Globalne prawo środowiska. Podstawowe zagadnienia, Gdańsk 2021
D. Danecka, J.S. Kierzkowska, D. Trzcińska, Ograniczenia działalności gospodarczej ze względu na ochronę przyrody, Warszawa 2018
D. Trzcińska, N. Tucholska, M. Żurawik-Paszowska, Organy ochrony środowiska w Polsce i Unii Europejskiej, Gdańsk 2016
Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>
The Sustainable Development Goals, <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>
Tekst ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu: Dz. U. z 1996 r. Nr 53, poz. 239
Żurek J., 2002, Konwencja Sztokholmska, Wyd. IOŚ, Warszawa
Krajowy Plan Wdrażania Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, 2012.
Przewodnik Chemikalia w środowisku, 2013. Publikacja wydana w ramach działań w Obszarze priorytetowym substancji niebezpiecznych Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego
Dojlido, J., 1995, Chemia wód powierzchniowych, wyd. Ekonomia i Środowisko, Białystok.

Literatura uzupełniająca:

K. Gruszecki, Prawo ochrony środowiska, Komentarz, Wolters Kluwer, Warszawa 2016
D. Pyć, Obszarów morskich status, Leksykon prawa morskiego. 100 podstawowych pojęć, 2. wydanie, Warszawa 2020
D. Pyć, Prawo Oceanu Światowego. Res usus publicum, Gdańsk 2011
Boniecka H., Staniszevska M, Sapota G., Dembska G., Suzdalev S. 2014. Przewodnik do wyznaczania nowych miejsc kłapowania urobku.
Opracowanie wykonane w ramach projektu ECODUMP, Wydawnictwo Instytutu Morskiego w Gdańsku, Gdańsk. str. 36
Alina Kabata-Pendias, Arun B. Mukherjee. Trace Elements from Soil to Human, 2007 Springer
Piotr Szefer, Metals, metalloids, and radionuclides in the Baltic Sea ecosystem, 2002 Elsevier

Źródła prawa:

Teksty regulacji prawnych - konwencji, rozporządzeń UE i krajowych zgodnie z omawianymi na zajęciach, m.in:
Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r., Dz.U.U.E.L.2022.114.22;

Ustawa z dnia 27.04.2001 - Prawo ochrony środowiska; isap.sejm.gov.pl;
 Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie przyjęcia „Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej”: <http://monitorpolski.gov.pl/M2019000079401.pdf>
 Konwencja Sztokholmska w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych, Dz.U. 2009 nr 14, poz. 76
 Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, Dz.U. 2000 nr 28, poz. 346
 Międzynarodowa konwencja o kontroli szkodliwych systemów przeciwporostowych stosowanych na statkach, Dz.U. 2008 nr 134, poz. 851
 Strony internetowe: HELCOM, IMO, Stockholm Convention

<p>Kierunkowe efekty uczenia się</p> <p>K_OŚII_W06 analizuje wpływ działalności człowieka na bioróżnorodność i jakość środowiska w skali lokalnej, regionalnej i globalnej; K_OŚII_W07 rozróżnia mechanizmy i procedury prawno-administracyjne w ochronie środowiska oraz interpretuje jej międzynarodowy wymiar; K_OŚII_U09 Interpretuje dokumenty polityki w zakresie ochrony środowiska w nawiązaniu do polskich i międzynarodowych regulacji prawnych; K_OŚII_K08 inicjuje i bierze pod uwagę w działalności organizacyjnej aktywność na rzecz środowiska społecznego i interesu publicznego;</p>	<p>Wiedza</p> <p>K_OŚII_W06 analizuje wpływ działalności człowieka na bioróżnorodność i jakość środowiska w skali lokalnej, regionalnej i globalnej; K_OŚII_W07 rozróżnia mechanizmy i procedury prawno-administracyjne w ochronie środowiska oraz interpretuje jej międzynarodowy wymiar;</p> <p>Umiejętności</p> <p>K_OŚII_U09 -Określa swoje zainteresowania i je rozwija w ramach wybranej specjalizacji oraz tematyki pracy magisterskiej realizując jednocześnie proces samokształcenia i planowania przyszłej kariery zawodowej. W oparciu o posiadaną wiedzę proponuje rozwiązanie problemów z zakresu ochrony środowiska</p> <p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_OŚII_K08 - Inicjuje i bierze pod uwagę w działalności organizacyjnej aktywność na rzecz środowiska społecznego i interesu publicznego</p>
<p>Kontakt</p> <p>marta.staniszezwska@ug.edu.pl</p>	